

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

- א. אף כאן למזרחה של ירושלים ... לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות ...
אבית הדשן ... שיהא מקומו משופך 1.....
- ב. השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור מטמא בגדים ולא המסדר
את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף המסייע בשעת שריפה ... ומשנעשין אפר
אין מטמאין בגדים ... דשוייה חרוכא..... 2.....
- הדרן עלך טבול יום..... 3.....
- פרק שלושה עשר..... 4.....
- א. השוחט והמעלה בחוץ חייב על השחיטה וחייב על העלאה..... 4.....
- ב. הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב 6.....
- ג. וטהור שאכל טמא פטור שאינו חייב אלא על טומאת הגוף..... 7.....
- ד. מנין לזובח בהמה למרקולים שהוא חייב דכתיב ולא יזבחו עוד את
זבחיהם אם אינו ענין לכדרכה דכתיב איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה..... 8.....

דף קו.

א. אף כאן למזרחה של ירושלים ... לצפון ירושלים חוץ לשלש מחנות ... אבית הדשן ... שיהא מקומו משופך

כבר התבאר לעיל דף קד: שמקום שריפת הפרים¹ הוא חוץ לירושלים
לצפונה של העיר² והוא הנקרא בית הדשן, ששם שמים את הדשן כשהוא
רבה על מזבח החיצון, שנאמר (ויקרא ו פסוק ד) והוציא את הדשן אל מחוץ

¹ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ז הלכה ג דערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן עו סעיף
ה - י

² ועיי' כפתור ופרח הוצ' לונץ פ"ו עמוד עז שמקובל הוא בית הדשן לצפון ירושלים כמרוצת הסוס והוא תל קמן
ונמוך, ושם בהערות המו"ל שהתל הזה נודע גם היום ומראהו כמראה אפר ונקרא בערבית "תל אלמסאבין".

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

למחנה. ושם שורפין חטאות הנשרפות בזמן שהן נשרפות כמצוותן³. שנאמר (שם ד פסוק יב) והוציא את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן, מקום ששופכים בו הדשן המסולק מן המזבח. מקום זה נקרא בית הדשן, ונקרא גם בית הדשן הגדול. וי"א⁴ שהיה גם מקום למזרחה של העיר. וי"א⁵ שאין קפידא והעיק שיהיה חוץ לג' מחנות.

וי"א⁶ שהמקום ששורפין בו את הפרים צריך שיהיה במדרון. ויכול לשרוף אותן מחוץ למחנה למרות שאין שם דשן.

ב. השורף מטמא בגדים ולא המצית את האור מטמא בגדים ולא המסדר את המערכה מטמא בגדים ואיזהו השורף המסייע בשעת שריפה ... ומשנעשין אפר אין מטמאין בגדים ... דשוייה חרוכא

עוד התבאר שם ולעיל דף פג. ובמסכת יומא דף סח: שמפי השמועה למדו שהנושא פרים ושעירים הנשרפין להוציאן לבית הדשן לשורפן טמא ומטמא בגדים דין תורה כל זמן שהוא עוסק בהולכתן וטעון טבילה והערב שמש, כמו המשלח את השעיר לעזאזל שהוא מטמא כל בגד וכל כלי שיגע בו בכלים שעליו כל זמן שמתעסק בשלוחו שנאמר והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו.

וכל החטאות הנשרפות⁷ מן הפרים ומן השעירים השורפם מטמא בגדים בשעת שריפתו עד שיעשו אפר, שהרי הוא אומר בפר ושעיר של יזה"ב

³ והרמב"ם השמיט שיהא מקומו משופך משמע דס"ל שרבא פליג ואין צריך שיהא מקומו משופך ויקדישם הדשן. ועיין לקוטי הלכות זבחים ספ"ב

⁴ שם בכפ"פ עמוד צח שלקרן מזרחית צפונית להר הבית יש מקום מדושן ובהערות המו"ל שם מצדד לומר שהיו שני מקומות לשפך הדשן, לצפון העיר כהכמים ולמזרחה כר' אליעזר.

⁵ לקוטי הלכות סה: י יא ובזבח תודה שם.

⁶ תורת הקדשים סה: אות י ועיי"ש בזבח תודה שתמה אמאי לא העתיק הרמב"ם דין זה דהא הוא משנת ראב"י קב ונקי

⁷ רמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ה הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרה היומי

מסנת זבחים

(ויקרא טז פסוק כח) וְהִשְׁרַף אֹתָם יְכִפֵּם בְּגָדָיו מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוּ⁸ שׁוּה בְּנִין אֵב לְכָל הַנְּשָׂרְפִים שִׁיְהוּ מִטְּמְאִין בְּגָדִים עַד שִׁיעֵשׂוּ אִפְר.

ואי זהו שורף – זה המסייע בשריפה כגון המהפך בבשר והמשליך עצים והמהפך באש והחזרתה גחלים כדי שתבער האש וכיוצא בהן.

אבל המצית האור והמסדר את המערכה טהור, שהכנה לשריפה⁹ לאו בשריפה דמי¹⁰.

כל הנשרפים שמטמאין בגדים הוא עד שיעשו אפר אפילו אם ניתך הבשר¹¹, ונמס וניגר כדרך שקורה לו בתחלת השרפה בעת שהלחיות נתכות¹² או אם נימק צורה החיצונה של הבשר ע"י האש, ונחרך כל פנים החיצוני של הבשר¹³. אך המתעסק בהן משיעשו אפר כלומר שנענע או מוסיף בשריפתן, אינו מטמא בגדים.

ואף אם¹⁴ הצית האור ברובו, מכל מקום מצוה לגמור שריפתן עד שיעשו אפר.

הדרן עלך טבול יום

⁸ באמת טומאת בגדים בנשרפים לא כתיב רק בפרה אדומה, ובפר ושעיר של יוה"כ, אבל בפר העלם דבר ופר כהן משיח ושעירי עכו"ם לא כתיב כיבוס בגדים. אלא שבספ"ח דזבחים ילפינן להו מיוה"כ. ערוך השולחן העתיד הלכות פרה אדומה סימן ס סעיף יד

⁹ ולכן המסדר המערכה והמצית שאינו עושה בפרים מאומה רק מכין הדליקה אינו מטמא בגדים, רק כשהפר מונח על המערכה אז כל המסייע מטמא בגדים עד שיעשו אפר, וזה ברור ומחזור, דלא כמו שפירש רש"י בזבחים (שם ד"ה השורף) דאתיא כמ"ד דאינו מטמא בגדים עד שיצא חוץ לג' מחנות, וזה ר"ש, דאינו כן, וכדברי רבינו הנעימים או"ש שם הלכה ה

¹⁰ וכתב רש"י ז"ל והאי תנא אית ליה כר' שמעון דאין מטמאין בגדים עד שיוצת בהן האור ע"כ. ונראה דזה דחקו להברכת הזבח שהגיה בסיפא דברייתא ר' אלעזר ב"ר שמעון אומר במקום ר' שמעון. דהוי קשיא ליה הא גם רישא כר"ש אתיא. וכן הגירסא במסכת יומא דף ס"ח ע"ב ראב"ש אומר בסיפא. אבל רבינו ז"ל אף שפסק בה"ה דלא כר"ש ואעפ"כ פסק דהמצית האור והמסדר את המערכה טהור. על כרחך דס"ל דרישא ככו"ע אתיא דהנושא והשורף שני ענינים הם. וכן הוא בתורת כהנים שלפנינו פרשת אחרי דמסיים ברישא דברייתא דברי ר' יהודא. וכפי הנראה היתה גרסא כזו לפני המהרש"א ז"ל ביומא שם. שהם וישפה שם.

¹¹ פסק כת"ק ודלא כר"ש דשויא הרוכא לא מהני אלא צריך שיעשו אפר.

¹² פי' המשניות כאן פי"ב מ"ז

¹³ תפא"י שם

¹⁴ תורת הקדשים שם ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הכנתא למשיחא בדרה היומי

מסכת זבחים

פרק שלושה עשר

א. השוחט והמעלה בחוץ חייב על השחיטה וחייב על העלאתה

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף ס: וע"ז דף נא: המקריב קרבן¹⁵ חוץ לעזרה ביטל מצות עשה שנאמר (דברים יב פסוק יד) **כִּי אִם בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' בְּאַחַד שְׁבָטֶיךָ שָׁם תַּעֲלֶה עֲלֵתֶיךָ וְשָׁם תַּעֲשֶׂה כֹל אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ. וְעָבַר עַל לֹא תַעֲשֶׂה שְׁנֵאמַר (שם פסוק יג) הַשְּׁמֹר לָךְ פֶּן תַּעֲלֶה עֲלֵתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה.**

הקריב במזיד¹⁶ חייב כרת, שנאמר (ויקרא יז פסוק ט) **וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאוּ לַעֲשׂוֹת אֹתוֹ לְה' וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מֵעַמּוֹ. הֵיוּ עֵדִים וְהִתְרַאָּה חַיִּיב מִלְּקוֹת, וְאִם הִקְרִיב בְּשׁוֹגֵג מִבִּיא חֲטָאת קְבוּעָה¹⁷.**

וכן השוחט¹⁸ קודשים חוץ לעזרה, אף על פי שלא העלה אותם, אם היה מזיד חייב כרת. (ויקרא שם פסוק ג ד) **אִישׁ אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִשְׁחַט שׂוֹר אוֹ כֶּשֶׂב אוֹ עִז בַּמִּחְנֶה אוֹ אֲשֶׁר יִשְׁחַט מִחוּץ לַמִּחְנֶה. וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאוּ לְהִקְרִיב קָרְבָּן לְה' לִפְנֵי מִשְׁכַּן ה' דָּם יִחֲשֹׁב לְאִישׁ הַהוּא דָם שִׁפְךָ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקִּרְב עַמּוֹ. הֵיוּ עֵדִים וְהִתְרַאָּה, לֹקָה. וְאִם שָׁחַט בְּשׁוֹגֵג, מִבִּיא חֲטָאת קְבוּעָה.**

¹⁵ רמב"ם פי"ח מהל' מעשה הקרבנות ה"ב

¹⁶ שם ובפי"ט מהל' בסנהדרין ה"א אות יח

¹⁷ בנמי' זבחים קח ע"ב ממעמינן הוא פרט לשוגג אנוס וכו' שאינו חייב כרת. ועיי"ש בתוד"ה שוגג אנוס שהקשו למה לי קרא למעוטי הרי שוגג הוא ולמה יתחייב כרת, ותירצו "ס"ד אמינא אי לא מייתי קרבן ליהוי בכרת דהא לאחר הבאת קרבן דוקא כתיב ונסלח לו". משמע שבשאר חייבי כריתות אם לא הביא קרבן חייב כרת.

¹⁸ רמב"ם שם ה"ג, ושם אות יז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

והיכן הזהיר¹⁹ על השחיטה בחוץ, בהיקש. נאמר (דברים שם) שם תעלה עלתיך ונאמר ושם תעשה כל אשר אנכי מצוה, מה העליה בחוץ שענש עליה הזהיר עליה בפירוש, שנאמר השמר לך פן תעלה עלתיך, אף עשייה שבכללה השחיטה, שענש עליה בפירוש הרי הוא מוזהר עליה, שלא ענש הכתוב אלא אם כן הזהיר.

השוחט²⁰ קודשים והעלה אותם בחוץ חייב שתיים, אחת על השחיטה ואחת על העליה. שחט בפנים, והעלה בחוץ חייב על העליה. וכן אם שחט בחוץ, והעלה בפנים חייב על השחיטה.

קדשי בדק הבית²¹ ששחטם בחוץ פטור, כיון שאינם מחוייבים ליקרב לפני ה'. ומ"מ אסור לשוחטם בחוץ מדרבנן²².

מי שהקריב קדשים²³ בזמן הזה חוץ לעזרה חייב. מפני שהוא ראוי ליקרב בפנים שהרי מותר לשחוט²⁴, ואף על פי שאין בית, שקדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא²⁵. כמו שיבואר להלן דף קז: בעזרה"ת, וי"א²⁶, שאינו חייב אלא אם כן המזבח בנוי, אבל אם אינו מזבח בנוי אינו חייב. וי"א, שאינו חייב כלל בזמן הזה שקדושה בטילה²⁷, ואיסור יש לכו"ע²⁸.

¹⁹ שם הלכה ד

²⁰ שם הלכה ה

²¹ רש"י יומא סג ע"ב ד"ה הראוי ותוס' שם ד"ה וכל, ושפת אמת שם ד"ה ת"ל

²² תוס' זבחים נט ע"ב ד"ה עד שלא נבנה

²³ שם פ"ט הט"ו

²⁴ ואין להקשות ממש"כ בפ"ח הי"ב שהשוחט שלמים בחוץ קודם שיפתחו דלתו היכל פטור כיון שבעיני פתח אהל מועד וא"כ בזמן הזה לא הוי פתח אהל מועד, דזה דוקא היכא שיש בנין ואינו פתוח פסול, אבל אם אין בנין אינו פסול. ולפ"ז אם בנוי איזה בנין פסול, כיון שאינו פתח אהל מועד. אמנם עיין חידושי הרשב"א שבועות מז ע"א ד"ה "הא דאמר ר' יהושע שמעתי שמקריבין אע"פ שאין בית כו" כתר, "איכא למידק דהא שחיטת קדשים צריכה פתיחת דלתות וכדדרשינן אל פתח אהל מועד בזמן שהפתח פתוח ולא בזמן שהוא נעול. ויש לומר, דהתם בזמן שהיה הבית קיים דאיכא פתח ואיכא דלתות". משמע דוקא פתח הבית שהוא נעול מעכב ולא סתם פתח.

²⁵ וכן דעת רוב הפוסקים שקדושת הבית לא בטלה בזמן הזה והם הסמ"ג התרומה הריטב"א והתשב"ץ וכ"כ בטור יו"ד סי' שלא, וכן פסק הגר"א שם סעי' ב וכן פסק בליקוטי הלכות זבחים קז [סו ע"ב בדפוס] בתורת הקדשים רות ו ובזבח תורה ד"ה קי"ל וד"ה ומקריבין. אמנם לענין שחיטה בחוץ משמע שם שדעתו לפסוק כתוס' שדוקא אם יש מזבח.

²⁶ תוס' זבחים נח ע"א ד"ה עד וסמ"ג שלג

²⁷ ראב"ד ופ"ו הי"ד

²⁸ רמב"ם שם בית הבחירה פ"א ה"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

גויים שהקדישו²⁹ קרבן בא"י המקריבן בחוץ, חייב. אבל הקדישום בחו"ל אינו חייב אבל אסור מדרבנן. והגויים מותרין לשחוט ולהקריב עולות לה' בכל מקום, בין בהמה בין חיה בין עוף ואפילו בעלי מומים רק שלא יהיו מחוסרי אבר. ודוקא ממינים הטהורים ולא מן הטמאים, והוא שיקריבו בבמה שיבנו. ולא על אבן בעלמא שאינה הקרבה. ואסור לסייען ולעשות שליחותן שהרי נאסר עלינו לשחוט בחוץ. ומותר להורות להם וללמדם היאך יקריבו לשם הקל ברוך הוא.

ב. הטמא שאכל בין קדש טמא בין קדש טהור חייב

כבר התבאר במסכת מכות דף יד: ולעיל דף לג: שכל אדם שנטמא³⁰ טומאה שחייבין עליה כרת על ביאת המקדש³¹, ואכל כזית מן הקדשים בין בקדש טהור בין בקדש טמא, במזיד הרי זה נתחייב כרת שנאמר (ויקרא ז פסוק כ) וְהִנֵּפֶשׁ אֲשֶׁר הֵאָכַל בְּאֶרֶץ מִזְבַּח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטָמְאָתוֹ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּיָהּ, ואם התרו בו למלקות חייב מלקות³² ואם אכל בשגגה מביא קרבן עולה ויורד³³.

ומניין שאינו מדבר אלא בטומאת הגוף שנאמר (פסוק כא) וְנִפְּשׁ כִּי תִגַּע בְּכָל טָמֵא בְּטָמְאֵת אָדָם אוּ בְּבִהְמָה טָמְאָה אוּ בְּכָל שֶׁקִּין טָמֵא וְאָכַל מִבְּשַׂר זֶבֶח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּיָהּ, והוא הדין לשאר קדשי מזבח, והיכן הזהיר על עון זה ביולדת שהרי נאמר בה (שם יב פסוק ד) בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגַּע.

מפי השמועה למדו שזו אזהרה לטמא שלא יאכל קדש קודם שיטבול, והאוכל קדש אחר שטבל קודם שיעריב שמשו קודם וכן מי שצריך להביא קרבן לטומאתו ואכל קודם שיביא כפרתו לוקה, ואינו חייב כרת שנאמר

²⁹ שם הט"ז ומשנה למלך וליקוטי הלכות זבחים מד [כו ע"ב בדפו"י] בזבח תודה ד"ה ר' יוסי בסופו

³⁰ רמב"ם פסולי המוקדשין פי"ח הי"ג וסנהדרין פי"ט ה"א

³¹ ועל איזה טומאה חייב על ביאת מקדש עיין פ"ג מביאת המקדש הל' י"ג – י"ד

³² והנה באוכל קודש טמא, חוץ מה שחייב על טומאת הגוף חייב ג"כ מלקות על טומאת בשר, ואם התרו בו משום שניהם חייב שני פעמים מלקות, או שנג בזה והויד בזה, בין נטמא הגוף קודם או נטמא הבשר קודם דהוי כולל ומוסיף, עיין בחולין ק"א ע"א וזבחים ק"ח ע"א. (מנחת חינוך מצוה קסז אות ג)

³³ ואינו חייב אשם תלוי על לא הודע, דכל דאינו חייב חטאת קבועה על שוגג רק עולה ויורד אינו חייב אשם תלוי על לא הודע, עיין ש"ס [כריתות ב' ע"א] ור"מ פי"א משנגות הל' ה':

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

וְטַמְּאֲתוּ עָלָיו עַד שֶׁתְּהִיָּה כָּל טוּמְאָתוֹ עָלָיו³⁴. וּמִמִּילָא כִּיּוֹן שְׂאִינָם חַיִּיבִים כֶּרֶת בְּמוֹזֵד פְּטוּרִים בְּשׁוּגָג מִקֶּרְבָּן³⁵. וַיִּאָּמַר³⁶ שְׂחַיִּיבִים כֶּרֶת בְּמוֹזֵד וּקֶרְבָּן בְּשׁוּגָג.

ג. וְטַהוּר שְׂאֵכֶל טַמָּא פְּטוּר שְׂאִינֵנו חַיִּיב אֵלָא עַל טוּמְאָת הַגּוֹף

עוֹד הִתְבַּאֵר שֵׁם כֶּבֶד הִתְבַּאֵר בְּמִסְכַּת מִכּוֹת דֶּרֶף יָד: שְׂאִסוּר לְטַמָּא³⁷ אֵת הַקִּדְשִׁים אִו לְסַבֵּב לֵהֶם טוּמְאָה שֶׁהָרִי פּוֹסֵלָן, וְהַמְטַמָּא אֵת הַקִּדְשִׁים אִינֵנו לּוֹקֵה³⁸.

וּכְּנֵן אִסוּר³⁹ לְטַמָּא אֵת הַתְּרוּמָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּשְׂאֵר הַקִּדְשִׁים, וְלֹא יִבְיֹאנָה לְיָדֵי טוּמְאָה שְׂנֵאֲמַר בְּיֹלְדוּת, (וַיִּקְרָא יָב פְּסוּק ד') בְּכָל קִדְשׁ לֹא תִנָּע. וְהוֹצִיא הַכְּתוּב בְּלִשׁוֹן נְגִיעָה שְׂאִפִּילוֹ נְגִיעָה אִסוּרָה כְּאִכִּילָה, אִוְלָם גַּם כֹּאֵן אִינֵנו לּוֹקֵה⁴⁰.

³⁴ וַאֲפֵי דַבְּפִי"ג מִבִּיַּאת הַמִּקְדָּשׁ הַיָּד פּוֹסֵק הַר"מ דְּבִבִּיַּאת מִקְדָּשׁ חַיִּיב טְבוּל יוֹם כֶּרֶת רַק מִחוּסֵר כִּיפּוּרִים פְּטוּר [שֵׁם ה"ט], מ"מ גְּבִי אִכִּילַת קוֹדֵשׁ סוֹבֵר הַר"מ דְּגִזְוִירַת הַכְּתוּב הִיא דַּאֲף טְבוּל יוֹם פְּטוּר. (מִנְהַת חִינוּךְ שֵׁם אוֹת ב)

³⁵ רַמְבַּ"ם שֵׁם הַיָּד

³⁶ הַשְּׁנַת הַרְאֵב"ד שֵׁם

³⁷ רַמְבַּ"ם פְּסוּלֵי הַמוֹקְדָּשִׁין פִּי"ח הַיָּב

³⁸ רַבִּי יוֹחָנָן וְרִישׁ לְקִישׁ הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹחָנָן. וְעִיִּין לַחַם מִשְׁנֵה פִּי"ט מִסְנֵה־דֶרֶץ הִיא הַקְּשָׁה. עַל הַר"מ שֶׁפּוֹסֵק כֹּאֵן הַיָּב כְּרִישׁ לְקִישׁ דְּאוֹהַרַת הָאוֹכֵל קִדְשִׁים בְּטוּמְאָת הַגּוֹף הוּא מִפְּסוּק [וַיִּקְרָא י"ב, ד'] בְּכָל קוֹדֵשׁ לֹא תִנָּע, וּבִגְמִ' פֶּרֶק אִלוֹ הֵן הַלּוֹקִין (דֶּרֶף י"ד ב) וְכֵן בְּזִבְחִים פֶּרֶק כָּל הַפְּסוּלִין (דֶּרֶף ל"ד) מוֹכַח דְּהָא בְּהָא תְּלִיא דְּרִישׁ לְקִישׁ שְׁסוּבֵר דְּהַאֲזַהֲרָה לְטַמָּא שְׂאֵכֶל קִדְשִׁים מִבְּכָל קִדְשׁ לֹא תִנָּע סוֹבֵר דְּלוֹקֵה מִשּׁוּם דְּקִרָא אִיירִי בְּכָל קִדְשִׁים וּמִדְּאִפְקִיָּה בְּלִשׁוֹן נְגִיעָה אֲזַהֲרָה לְנְגִיעָה דְּקִדְשִׁים וּמִדְּאִתְקַשׁ לְמִקְדָּשׁ הוּי אֲזַהֲרָה לְאִכִּילָה וּמִשּׁוּם לְקִישׁ מִשּׁוּם בְּכָל קִדְשׁ לֹא תִנָּע אֲבַל לִר' יוֹחָנָן דְּלֹא מִפִּיק לְאֲזַהֲרָה לְטַמָּא שְׂאֵכֶל קִדְשִׁים מִהֲבֵא אֵלָא מוֹקִי לִיה לְתְּרוּמָה לֹא לְקִישׁ בְּמִטְמָא קִדְשִׁים מִשּׁוּם דְּקִרָא דְּבְכָל קִדְשׁ לֹא אִיירִי בְּשְׂאֵר קִדְשִׁים וְא"כ אִיךְ כְּתֵב הַר"מ כֹּאֵן הַיָּב דְּאִין לּוֹקִין, כְּדַעַת ר' יוֹחָנָן שֵׁם מְבוֹאֵר דְּתִלּוּי זֶה בְּזֶה, וְעִי"ש מַה שֶׁתִּירֵץ

³⁹ רַמְבַּ"ם הִלְכוֹת תְּרוּמוֹת פֶּרֶק יב הִלְכָה א

⁴⁰ כ"ב בְּתוֹרַת הַקִּדְשִׁים כֹּא. אוֹת ו בְּלִקְוֵי הִלְכוֹת כֹּא: וּבִזְבַּח תּוֹדָה שֵׁם דִּיִּק שֶׁהַרְמַב"ם הוֹכִיר מִלְּקוֹת רַק בְּאוֹכֵל תְּרוּמָה, וְעַל אֲפֵי שֶׁלִּר' יוֹחָנָן לּוֹקֵה זֶהוּ מִשּׁוּם שְׂכָל הַמִּקְרָא לֹא אֵתִי אֵלָא לְנְגִיעַת תְּרוּמָה אִךְ לְדִידָן שְׂבִלְמִוּד מִקְרָא זֶה פְּסִקִּין כְּר"ל דְּבְרִיתָא כּוֹתִיָּה כְּמוֹ שֶׁהִתְבַּאֵר עִיקַר קִרָא בְּאִכִּילָה כְּתִיב, וְנְגִיעָה יִלְפִי רַק מִהַדְּהוּצִיָּאוֹ בְּלִשׁוֹן נְגִיעָה, זֶהוּ רַק לְאִיסוּרָא וְלֹא לְמִלְּקוֹת, וְלֹא זֶה אִינֵנו דּוֹקָא בְּנוֹגַע בִּידֵינוֹ דְּה"ה בְּמִטְמָא ע"י כִּלִּי אוֹ דְּבֵר אַחַר וְעוֹד יִלְפִי מִדְּכִתִּיב מִשְׁמַרַת תְּרוּמוֹתֵי שְׂצִרִיךְ לְשִׁמּוֹר אֵת הַתְּרוּמָה שְׂלֹא תִטְמָא וְלֹא יִפְסִידָנָה וְע"ל ה"י דַּאֲפִי חוֹלִין הַטְּבוּלִין לְתְּרוּמָה אִסוּר לְטַמְּאוֹת

תְּרוּמוֹת וְהַנְּצַחוֹת | בְּנֵק הַדּוּאֵר ח"ן 22887389 | וּבִטְלִי 0548027748

לְהַצְטַרְפוֹת לְהִלְכוֹת הַדֶּרֶף הַיּוֹמִי לְהִלְכָה לְמַעֲשֵׂה

<https://chat.whatsapp.com/DL1l7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

אדם טהור⁴¹ שאכל כזית מקדשים שנטמאו לוקה⁴², שנאמר (ויקרא ז פסוק יט) וְהַבֶּשֶׂר אֲשֶׁר יִנַּע בְּכָל טָמֵא לֹא יֵאָכֵל וְאֵיכָל וְאֵעִ"פ שכתוב זה נאמר בקרבן מלוואים, הוא הדין לשאר הקרבנות ואפילו האוכל כזית מלבנות המנחה שנטמאת אחר שנתקדשה בכלי לוקה. שגם היא חלק מחלקי הקרבן. אך אינו כטמא שארכל ואינו חייב כרת.

אחד קדשים שנטמאו לפני כפרה או לאחר כפרה, בין שנטמאו באב הטומאה או בולד הטומאה של דברי תורה, אבל אם נטמאו בטומאות⁴³ של דבריהם אינו לוקה על אכילתן, אבל מכין אותו מכת מרדות.

ואינו לוקה אלא האוכל אחר זריקת דמים, אבל אם אכל קודם זריקה אינו לוקה משום אוכל קודש טמא אבל מכין אותו מכת מרדות.

ד. מנין לזובח בהמה למרקוליס שהוא חייב דכתיב ולֹא יזבח עוד את זבחיהם אם אינו ענין לכדרכה דכתיב איכה יעבדו תנהו ענין לשלא כדרכה

כבר התבאר במסכת סנהדרין דף ס: – סא. ובע"ז דף נא. שעבודת הרבה⁴⁴ קבעו עובדי כוכבים לכל צלם וצלם ולכל צורה וצורה, ועבודת זה אינה כעבודת זה, כגון פעור שעבודתו שפוער אדם עצמו לו, ומרקוליס שעבודתו שיזרוק לו אבנים או יסקל מלפניו אבנים. כמו שהתבאר, ואינו חייב בהם אלא בדרך עבודתם.

אבל המשתחוה וזובח ומקטיר ומנסך, חייב סקילה, אפילו היה אותו הע"ז הנעבד אין מדרכו שייעבד באחד מהאופנים ההם מהן. וזה הוא חכמינו

⁴¹ רמב"ם פסולי המוקדשין וחינוך מצוה קמה

⁴² ועיין במנחת חינוך שם אות ב שהאריך לבאר אמאי אינו לוקה משום הלאו הנאמר במעשר שני על אכילתו בטומאה וכ"ש לקדשים שיהיה חייב ואע"ג שאין מזהירין מן הדין הכא מזהירין מן הדין עיי"ש הטעם ועיי"ש האריך ביישוב דבר זה וכן כביאור הטעם שאינו לוקה משום לא תאכל כל תועבה

⁴³ ועיין מנחת חינוך שם אות ד שחקר על איזה טומאה לוקה אם דוקא על ראשון ושני או גם על שלישי ורביעי ואכמ"ל

⁴⁴ שם ה"ג וסה"מ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

"שלא כדרכה". שנאמר (שמות כב פסוק יט) זבח לאלהים יחרם בלתי לה' לברו, זביחה בכלל עבודה היתה ולמה יצאת לומר לך מה זביחה מיוחדת שעובדין בה לשם וחייב הזובה לאל אחר סקילה עליה בין היתה דרך עבודתו בזביחה או אינה בזביחה, אף כל עבודה שהיא מיוחדת לשם אם עבר בה לאל אחר בין שהיתה דרך עבודתו בכך בין שאינה בכך חייב עליה, לכך נאמר לא תשתחוה לאל אחר לחייב על השתחויה אפילו אין דרך עבודתו בכך והוא הדין למקטר ומנסך, וזורק ומנסך אחר הוא.

ביצד, הרי⁴⁵ שניסך לפעור או שזבח למרקולים חייב. וכן למשתחויה או למקטר. הכלל הוא כל עבודה שכמוה נעשית בבית המקדש⁴⁶ בקרבן, חייב העושה כמוה לע"ז אפי' שלא כדרכה.

י"א שאף המולק⁴⁷ דינו כעבודות הנ"ל. וי"א⁴⁸ דאינו חייב במולק אם אינו דרך עבודתה.

י"א⁴⁹ שחייב אף על קבלה והולכה ואפי' שלא כדרך עבודתה כד' עבודות הנ"ל. וי"א⁵⁰ דדוקא בכדרכה כשאר עבודות.

עבודה זרה הנעבדת שהעובדים מחשבים אותה לצד אלהות, והישראל עובד אותה ומפרש דעתו שאינו מקבלה עליו באלוה, ועושה לפניה ארבע עבודות, גזירת הכתוב שחייב, הואיל ויש עובדים אותה⁵¹, ואסור לעשות לפניה ארבע העבודות⁵².

⁴⁵ שם

⁴⁶ שנאמר (משפטים פכ"ב פס' י"ט) "זובה לאלהים יחרם בלתי לה' לברו" זביחה בכלל עבודה היתה ולמה יצאת, לומר לך מה זביחה מיוחדת שעובדין בה לשם, וחייב בין היתה דרך עבודתו בזביחה או אינה בזביחה, אף כל עבודה שהיא מיוחדת לשם והוא הדין למקטר ומנסך וזורק ומנסך, אחד הוא: (ל' הרמב"ם שם)

⁴⁷ מל"מ שם, דעל מליקה ודאי חייב משום זובה וכדעת הכס"מ שם:

⁴⁸ בארבעה טורי אבן כתב, דודאי אינו חייב אמליקה שלא מצינו בשום מקום מליקה אצל ע"ז:

⁴⁹ בקובץ כתב בשם הר"ן דאחר דילפי' בסנהדרין (ס' ב') דחייב על כל כעין עבודות פנים, א"כ חייב על מליקה קבלה והולכה:

⁵⁰ במל"מ שם בשם רש"י (סנהדרין דף ס' ב):

⁵¹ וכ"מ ברמב"ן יתרו שם:

⁵² מנחת חינוך מצוה כ"ו אות א' וכ"פ בדרכ"ט סי' ק"ג ס"ק ד':

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

